

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ  
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**



Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Агрометеорологія**

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол №8 від “17” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

## 1. Загальна інформація

|   |  |
|---|--|
| Назва дисципліни  | Агрометеорологія   |
| Освітня програма  | Агрономія  |
| Спеціальність   | 201 Агрономія  |
| Галузь знань  | 20 Аграрні науки та продовольство  |
| Освітній рівень   | бакалавр   |
| Статус дисципліни   | обовязкова   |
| Курс / семестр  | 2 курс / 4 семестр   |
| Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати) | Лекції – 18 год.<br>Практичні заняття – 12 год.<br>Самостійна робота – 60 год. |
| Мова викладання   | українська   |
| Посилання на сайт дистанційного навчання  | <a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>          |

## 2. Опис дисципліни

Дисципліна «Агрометеорологія» забезпечує вивчення: нормативних агрометеорологічних показників потреби сільськогосподарських культур в основних факторах середовища (світла, тепла, вологи); небезпечних для сільського господарства гідрометеорологічних явищ та способів захисту від них; основних компонентів погоди та її прогнозу; метеорологічних приладів та видів агрометеорологічних спостережень; методів агрометеорологічних прогнозів і сільськогосподарської оцінки клімату.

### Мета та цілі курсу:

**Мета курсу:** основною метою дисципліни „Агрометеорологія” є формування у студентів зміння надавати постійну допомогу сільськогосподарському виробництву у найбільш раціональному використанні кліматичних та погодних умов для отримання високих і стабільних врожаїв сільськогосподарських культур.

Основні завдання навчальної дисципліни полягають у тому, щоб сформувати і систематизувати знання студентів про основні закони і поняття, методи і засоби досліджень, які дозволяють виявляти кількісні і якісні зв’язки між ростом, розвитком і формуванням урожайності сільськогосподарських культур та погодними і кліматичними умовами.

### Компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово;
- ЗК 3. Здатність спілкуватись іноземною мовою;
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 6. Навички здійснення безпечної діяльності;
- ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК 8. Здатність працювати в команді;
- ЗК 9. Здатність спілкуватись з не фахівцями своєї галузі (експертами з інших галузей);
- ЗК 10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків;
- ФК 1. Готовність до комунікації в усній та письмових формах на державні мові України, а також іноземні мові в межах вирішення завдань професійної діяльності;
- ФК 2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки

(рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрономія, агрометеорологія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та ін..);

ФК 4. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських рослин;

ФК 7. Володіння методами стану агрофітоценозів та прийомами корегування технології виробництва сільськогосподарських культур з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов зони;

ФК 8. Володіння методами програмування врожаю польових культур з урахуванням різних рівнів агротехнологій.

#### **Програмні результати навчання:**

ПРН 4. Здатність демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів математики, фізики і хімії в обсязі, необхідному для володіння відповідними знаннями в галузі сільськогосподарського виробництва;

ПРН 5. Здатність демонструвати знання і розуміння ботаніки, мікробіології, генетики, фізіології рослин та екології в обсязі, необхідному для володіння відповідними знаннями в галузі сільськогосподарського виробництва;

ПРН 7. Здатність володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття;

ПРН 8. Здатність демонструвати знання і розуміння дисциплін професійної підготовки в обсязі необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі сільськогосподарського виробництва;

ПРН 25. Удосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літературою, відповідною документацією для вирішення завдань пов'язаних з професійною діяльністю.

### **3. Структура курсу**

| №  | Тема   | Результати навчання  | Завдання   |
|----|--|--|--|
| 1. | Агрометеорологія. Предмет, завдання і методи досліджень. | Ознайомитись з історією розвитку агрометеорології як науки. Значення клімату і погоди в сільському господарстві. Знати основні завдання агрометеорології та методи дослідження у агрометеорології. | Тестування за темою.<br>Виконання самостійної роботи.                                |
| 2. | Атмосфера, її склад, будова та основні властивості.      | Вивчити газовий склад атмосфери будова атмосфери. Походження атмосфери. Методи дослідження атмосфери.  | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи. |
| 3. | Сонячна радіація та її значення для                      | Джерело Сонячної радіації. Знати види сонячної радіації. Спектральний склад сонячної радіації.   | Тестування за темою.   |

|    |   |  |  |
|----|---|--|--|
|    | сільськогосподарського виробництва.   | Вплив сонячної радіації на атмосферні процеси і біосферу. Радіаційний баланс.  | Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи.                         |
| 4. | Термічний режим ґрунту і повітря.   | Температура ґрунту. Теплові властивості ґрунтів. Добовий і річний хід температури ґрунту. Температурний режим повітря. Методи вимірювання температури повітря. Процеси нагрівання і охолодження приземної атмосфери. Характеристика температурного режиму території. Добовий і річний хід температури повітря. Екстремуми температур, суми температур. Тепловий баланс діяльного шару Землі. | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи. |
| 5. | Волога в атмосфері та ґрунті.   | Грунтовна волога. Водний баланс поля. Водяна пара в атмосфері і його вплив на сільськогосподарські рослини. Хмари, опади, сніговий покрив. Забезпеченості рослин вологою у вегетаційний період і в критичні періоди їх розвитку.   | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи. |
| 6. | Атмосферний тиск і циркуляція атмосфери. Вітер та способи його врахування у сільськогосподарському виробництві. | Атмосферний тиск. Баричне поле. Вітер і його значення в сільськогосподарському виробництві. Повітряні маси і їх циркуляція. Циклони і антициклони.   | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи. |
| 7. | Несприятливі метеорологічні явища та методи боротьби з ними.  | Поняття про зимостійкість і морозостійкість рослин. Роль снігового покриву в зимовий період і в перезимуванні рослин. Поняття про засухи, суховії, пилові бурі, заморозки та інші зимові пошкодження рослин.   | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.<br>Виконання самостійної роботи. |
| 8. | Погода, її передбачення. Клімат і його значення для сільського  | Погода, елементи, класифікація погоди. Оцінка клімату у сільськогосподарському виробництві. Агрокліматичне районування сільськогосподарських культур.  | Тестування за темою.<br>Виконання практичних робіт.                                  |

|  |               |  |                                     |
|--|---------------|--|-------------------------------------|
|  | господарства. |  | Виконання<br>самостійної<br>роботи. |
|--|---------------|--|-------------------------------------|

#### 4. Система оцінювання курсу

| Накопичування балів під час вивчення дисципліни |                             |
|---|-----------------------------|
| Види навчальної роботи                          | Максимальна кількість балів |
| Лекція  | -                           |
| Практичне заняття                               | 50                          |
| Індивідуальне завдання                          | -                           |
| Екзамен ( у 4 семестрі).                        | 50                          |
| Максимальна кількість балів                     | 100                         |

#### 5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

| Види навчальної роботи | Навчальні тижні |   |   |   |    |   |    |   |    |    |    |    |    |    |    |    |     | Разом |
|------------------------|-----------------|---|---|---|----|---|----|---|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-------|
|                        | 1               | 2 | 3 | 4 | 5  | 6 | 7  | 8 | 9  | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17  |       |
| Лекції                 |                 |   |   |   |    |   |    |   |    |    |    |    |    |    |    |    |     | -     |
| Практичні з-тя         |                 |   |   |   | 10 |   | 10 |   | 10 |    | 10 |    | 10 |    |    |    |     | 30    |
| Індивідуальні завдання |                 |   |   |   |    |   |    |   |    |    |    |    |    |    |    |    |     |       |
| Екзамен                |                 |   |   |   |    |   |    |   |    |    |    |    |    |    | 50 | 50 |     |       |
| Всього за тиж-нь       |                 |   |   |   | 10 |   | 10 |   | 10 |    | 10 |    | 10 |    | 50 | 50 | 100 |       |

#### 6. Ресурсне забезпечення

|  |   |
|--|---|
| Матеріально-технічне забезпечення  | Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше                |
| Кабінет 112, 35 м <sup>2</sup>   | Мультимедійний проектор, 1 шт<br>Мультимедійний екран, 1 шт |
| Література   |   |
| 1. Антонов В.С. Короткий курс загальної метеорології : навч. посіб. Чернівці: «Рута», 2004. 336 с.<br>2. Ткаченко Т.Г. Агрометеорологія: навч. посіб. Харків : ХНАУ, 2015. 268 с.<br>3. Божко Л.Ю. Агрометеорологічні прогнози. Практикум. ОДЕУ, 2012. 230 с.<br>4. Долгілевич М.Й., Радіонова Т.М. Практикум з метеорології і кліматології. навч. посіб. Житомир. 2002. 202 с.<br>5. Долгілевич М.Й. Метеорологія і кліматологія. навч. посіб. Житомир. 2001. 243 с.<br>6. Примак І.Д. Агрометеорологія. ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 576 с.<br>7. Михайленко М.М. Основи агрометеорології. Київ : Вища школа. Головне видавництво, 1982. 175 с.<br>8. Проценко Г.Д. Метеорологія і кліматологія: Навч. посібник. Київ : НПУ ім. М.П. |   |

Драгоманова, 2008. 266 с.

9. Чернюк Г.В. Лихолат В. Метеорологія і кліматологія. Тернопіль : «Підручники і посібники», 2005. 112 с.

10. Новак А.В. Агрометеорологія: Практикум для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» з напряму 6.090101 «Агрономія» / За ред. В.О. Єщенка. Умань, 2016. 70 с.: іл.

## 7. Контактна інформація

|  |  |
|--|--|
| Кафедра лісового і аграрного менеджменту | Факультет природничих наук<br>вул. Галицька, 201 каб. 206, 107<br>тел. (0342) 59-61-66<br>(0342) 59-61-72<br>сайт: <a href="https://kag.pnu.edu.ua/">https://kag.pnu.edu.ua/</a><br>E-mail: <a href="mailto:klam@pnu.edu.ua">klam@pnu.edu.ua</a> |
| Викладач (i)<br>Гостьові лектори         | Турак Оксана Дмитрівна   |
| Контактна інформація викладача           | <a href="mailto:oksana.turak@pnu.edu.ua">oksana.turak@pnu.edu.ua</a>   |

## 8. Політика навчальної дисципліни

|                          |   |
|--------------------------|---|
| Академічна добросесність | Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної добросесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної добросесності, Положення про запобігання plagiatu у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної добросесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. |
|--------------------------|---|

|  |  |
|--|--|
| Пропуски занять (відпрацювання)                  | <p>Відвідування занять є обов'язковим. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.</p> <p>За умови відсутності студента на практичних заняттях, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до заліку)</p> |
| Виконання завдання пізніше встановленого терміну | <p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).</p> <p>Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>  |
| Додаткові бали                                   | <p>Позитивно оцінюється відповіальність, старанність, креативність, фундаментальність.</p>   |

**Викладач** \_\_\_\_\_ **О. Турак**